INTERNATIONAL CONFERENCE:

WHITHER EUROPE? EUROPEAN INTEGRATION IN TRANSFORMATION

KRAKOW, 19-20 SEPTEMBER 2013

INSTITUTE OF EUROPEAN STUDIES, JAGIELLONIAN UNIVERSITY

CONFERENCE PROGRAMME

SEPTEMBER 19, 2013

08.30-09.00 REGISTRATION

09.00 OPENING ADDRESS

09.30-11.00 PLENARY SESSION

Session devoted to the analysis of the process of European integration.

Invited guests:

- Janusz Lewandowski (European Commission)
- Paweł Kowal (European Parliament)
- Tadeusz Sławik (BP)
- Rafał Sonik (Gemini Holdings)
- Róża Thun (European Parliament)

11.00-11.15 COFFEE BREAK

11.15-13.15 PLENARY SESSION

Key-note speakers:

- Prof. Gerard Delanty: Capitalism and the Future of Democracy in Europe
- Prof. Hans-Jörg Trenz: Europe after crisis: The making or the unmaking of a political Union?
- Prof. Gilles Rouet: Europe between identity and plurality

13.15-14.15 LUNCH

14.15-15.45 PANEL SESSIONS

PANEL SESSION 1: SPRAWY WEWNĘTRZNE, POLITYKI EKONOMICZNE I EURO (Polish)

1. **Dr hab. Zbigniew CZACHÓR** (Adam Mickiewicz University)

Tytuł wystąpienia: Kryzys Unii Europejskiej a teorie/„teorie" sceptycyzmu, chaosu, upadku, końca i spisku…

2. **Dr Monika KLIMOWICZ** (University of Wrocław)

Title: Gamifikacja jako możliwość zwiększenia efektywności polityk unijnych

Abstract:

Gamifikacja (ang. *gamification*), tłumaczona na język polski również jako grywalizacja, została uznawana za jeden z najważniejszych trendów rynkowych najbliższych lat. Tym terminem określa się wykorzystywanie zasad gier fabularnych i komputerowych do modyfikowania zachowań ludzi w sytuacjach niebędących grami, w celu zwiększenia ich zaangażowania w realizację określonych zadań, nawet jeśli są one uważane za nudne lub rutynowe.

Strategie gamifikacyjne są z powodzeniem wykorzystywane w działaniach biznesowych. Coraz większe znaczenie gamifikacja zyskuje również w działaniach politycznych, w szczególności zaś na polu marketingu politycznego. Mechanikę grywalizcji wykorzystał sztab wyborczy Baraka Obamy. Zwolennicy Obamy chodzili „od domu do domu", pnąc się w rankingach „zaangażowania". Poszczególne okręgi wyborcze rywalizowały ze sobą o ilość zebranych podpisów, a efektem tych działań było zintensyfikowanie pracy sztabów w poszczególnych okręgach.

Interesujące wydaje się być pytanie o możliwość wykorzystania mechaniki grywalizacji w ramach realizacji polityk gospodarczych Unii Europejskiej. Próba odpowiedzi na to pytanie w trakcie prezentacji referatu, opierać się będzie na założeniu, że uczestnictwo w procesie integracji w ramach UE można porównać do udziału w grze, gdzie poszczególne państwa to gracze, a warunki uczestnictwa w procesie integracji to zasady gry. W tak rozumianej mechanice, polityki Unii Europejskiej, stanowiłby metody oparte na systemie nagradzania i karania, których używa się w celu osiągnięcia zamierzonego celu.

Polityki gospodarcze UE w obecnym kształcie przypominają raczej zbór mechanizmów mających na celu ukaranie tych, którzy nie przestrzegają ustalanych na poziomie unijnym zasad. Konsekwencją takiej mechaniki jest często próba uniknięcia „kary" poprzez zastosowanie różnego rozdziału rozwiązań uniemożliwiających realną ocenę niedostosowania się do określonych zasad. Próba wprowadzenie gamifikacji mogłaby oznaczać, iż kraje zamiar unikać kary za nie stosowanie zaleceń, zwiększyłyby swoje zaangażowanie, które miałoby realne przełożenie na wymierne korzyści dla nich samych i dla ugrupowania.

3. **Dr hab. Jolanta ZOMBIRT** (Jagiellonian University)

Title: Bieżąca ocena planów w zakresie umacniania elementu gospodarczego Unii Gospodarczej i Walutowej oraz całej UE

Abstract:

Ostatnie kilka lat były ciężkim sprawdzianem dla sprawności funkcjonowania Unii Europejskiej, zwłaszcza jej centrum czyli Unii Gospodarczej i Walutowej. Śmiało można stwierdzić, że w latach 2010 – 2012 zrobiono dla postępu integracji gospodarczej więcej niż przez wcześniejsze półwiecze istnienia Wspólnoty (obecnie Unii). Niemniej jednak, w wielu konkretnych przypadkach zauważamy, że „integracja" nie oznacza jeszcze dokładnie „solidarność". Może należałoby również zauważyć, że „integracja" w znacznie szerszym znaczeniu niż dotychczas winna oznaczać „odpowiedzialność", dyscyplina" czy „kontrola"?

Wrześniowa jubileuszowa konferencja będzie doskonałą okazją do podsumowania dotychczasowych działań UE, stymulowanych głównie przez kryzys, a także efektywności Irlandii przewodniczącej pracom UE w pierwszym półroczu 2013 r. W planach prezydencji irlandzkiej leży:

- poprawa funkcjonowania unii gospodarczej i walutowej
- ukończenie jednolitego mechanizmu nadzorczego
- nowe zasady dotyczące wymogów kapitałowych dla banków
- uzgodnienie budżetu na kolejne siedem lat.

Czy jednak w kontekście słabości ujawnionych przez kryzys finansowy i zadłużeniowy strefy euro nie są to jednak zadania zbyt ambitne? Czy są one wykonalne w kontekście zwiększonego protekcjonizmu państw członkowskich z osłabioną pozycją budżetową? Jak należy ocenić dotychczasowe pospieszne działania instytucji europejskich w zakresie wzmacniania elementu gospodarczego UGiW (ramy pomocowe, Sześciopak, Pakt euro plus, Pakt fiskalny, Europejski Mechanizm Stabilizacji)? Jakie jeszcze konkretne działania przewiduje się w zakresie tematycznym pkt.1?

Osobna uwaga należy się punktom 2 i 3, które zasadniczo odnoszą się do sztandarowego ostatnio projektu europejskiego czyli unii bankowej. Dość charakterystyczne w tym kontekście jest zarysowanie dwóch z czterech zasadniczych obszarów, na których ma się opierać unia bankowa. Pozostałe dwa, których nie wymienia się w katalogu działań to bankowy mechanizm restrukturyzacji i likwidacji oraz jednolity system gwarantowania depozytów. Jak mówią eksperci, bez tych dwóch elementów trudno mówić o jakiejkolwiek formie unii bankowej, a więc?

W odniesieniu do punktu 4. można dokonywać zakładów, że w tej materii zmieni się niewiele, a konkretne decyzje będą podejmowane pospiesznie, na co zresztą wskazuje batalia o budżet na 2013 r.

4. **Mr Marcin KOCZOR** (Jagiellonian University)

Title: Wpływ kryzysu w strefie euro na proces wzmacniania Unii Gospodarczej i Walutowej

Abstract:

Celem wystąpienia będzie analiza wpływu kryzysu w strefie euro na proces wzmacniania Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW). Kryzys w strefie euro był głównym bodźcem do zainicjowania działań na rzecz pogłębienia UGW, przede wszystkim w odniesieniu do mechanizmów zarządzania gospodarczego. Działania w tym zakresie stanowią wymiar prewencyjny reakcji na ten kryzys (są uzupełnieniem wysiłków o charakterze ratunkowym, takich jak np. pomoc finansowa dla Grecji), gdyż służą przyjęciu systemowych rozwiązań, które zminimalizowałyby ryzyko wystąpienia podobnych kryzysów w przyszłości i stworzeniu trwałych ram zarządzania kryzysowego w strefie euro. Do najważniejszych działań systemowych należą w powyższym kontekście: wzmocnienie nadzoru nad przestrzeganiem dyscypliny budżetowej (przede wszystkim poprzez reformę Paktu Stabilności i Wzrostu, przyjęcie paktu fiskalnego, stanowiącego część Traktatu o Stabilności, Koordynacji i Zarządzaniu w UGW, oraz propozycję tzw. „dwupaku"), zainicjowanie europejskiego semestru, utworzenie kompleksowych ram nadzoru zakłóceń równowagi makroekonomicznej oraz ustanowienie Europejskiego Mechanizmu Stabilności. Te działania zostały uzupełnione o propozycje, przygotowane przez przewodniczącego Rady Europejskiej, dotyczące stworzenia zintegrowanych ram: finansowych (tzw. unii bankowej), budżetowych i w zakresie koordynacji polityki gospodarczej. Wzmacnianie UGW jest więc wieloetapowym procesem, na którego tempo i zakres ma wpływ szereg czynników. Jak się wydaje, gdyby kryzys w strefie euro nie przybrał tak znaczących rozmiarów (zwłaszcza w 2011 r.) skala proponowanych zmian systemowych w UGW byłaby mniejsza i byłyby one wprowadzane w wolniejszym tempie. Pewna poprawa sytuacji w strefie euro, mająca miejsce od jesieni 2012 r., doprowadziła jednakże (w związku ze zmniejszeniem presji ze strony uczestników rynków finansowych) do widocznego osłabienia determinacji szefów państw lub rządów UE w sprawie przyjęcia ambitnych, pod względem treści i ram czasowych, działań na rzecz ukończenia budowy UGW. Przebieg kryzysu w strefie euro ma w zasadniczym więc stopniu wpływ na przyjmowane rozwiązania w zakresie systemowego wzmacniania UGW.

5. **Mr Adam KOWALSKI** (University of Warsaw)

Title: Od kryzysu energetycznego do jednolitego rynku energii elektrycznej i traktatowej solidarności

Abstract:

Kryzys ekonomiczny z jakim aktualnie boryka się Unia Europejska nie jest pierwszym w jej historii (i zapewne nie ostatnim) sprawdzianem dla idei zjednoczonej Europy. W 1973 r. ówczesna Europejska Wspólnota Gospodarcza została dotknięta kryzysem energetycznym. Jego przyczyną był występujący na międzynarodowych rynkach deficyt ropy naftowej. Skutki kryzysu miały znaczenie nie tylko ekonomiczne, ale także społeczne i polityczne. Pomiędzy państwami członkowskimi doszło bowiem do daleko idącej rywalizacji w zakresie dostępu do surowców energetycznych. O ile pierwsze skutki polityczne kryzysu energetycznego z 1973 r. miały negatywny wydźwięk, o tyle kryzys ten stanowił także asumpt do dyskusji i refleksji na temat wspólnej polityki energetycznej EWG. W 1974 r. Komisja Europejska wydała dokument *Ku nowej strategii polityki energetycznej Wspólnoty.* W ten sposób rozpoczęła się trwająca blisko 40 lat budowa jednolitego rynku energii elektrycznej. W niniejszym referacie przedstawiam ewolucję uregulowań prawnych dotyczących organizacji sektora energetycznego w duchu traktatowych czterech swobód.

Dla utworzenia jednolitego rynku energii elektrycznej podstawowe znacznie miały następujące dyrektywy: Dyrektywa 90/547/EWG, Dyrektywa 96/92/WE, Dyrektywa 2003/54/WE oraz Dyrektywa 2009/72/WE z dnia 13.07.2009 r. *dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE.* Ostania ze wskazanych dyrektyw określa reguły funkcjonowania wspólnego rynku, wskazując jednocześnie instytucje i rozwiązania, które powinny zostać implementowane przez państwa członkowskie, a bez których jednolity rynek energii elektrycznej nie może prawidłowo działać. Są to: niezależna regulacja sektorowa, prawo wyboru sprzedawcy, usługa powszechna, ochrona odbiorców wrażliwych, *unbundling księgowy*, organizacyjno-prawny i własnościowy (w przypadku operatorów systemu przesyłowego).

Niezależnie od postanowień ww. dyrektyw na uwagę zasługuje wprowadzona w Traktacie Lizbońskim zasada solidarności energetycznej (art. 194 ust. 1 TFUE). Przywołane postanowienie TFUE pokazuje jak odległą drogę przebyła UE od kryzysu energetycznego z 1973 r. do chwili obecnej.

Historia wyjścia z kryzysu energetycznego pozwala być optymistą także co do obecnej sytuacji w UE. I oby w tym zakresie prorocze były słowa wypowiedziane przez przewodniczącego Rady Europejskiej Hermana Van Rompuy 9 grudnia 2012 r. (w przeddzień wręczenia Pokojowej Nagrody Nobla), który wyraził przekonanie, że: „Unia Europejska wyjdzie wzmocniona z kryzysu, by ponownie stać się symbolem nadziei".

PANEL SESSION 2: EUROPEANIZATION AND SOCIAL MOBILIZATION (English)

1. **Mr Mike MANNIN** (University of Portsmouth)

Title: The Europeanization

Abstract:

This paper will introduce the reader to the conceptual arena of Europeanization and establishes its use as a comparative framework for the analysis of contemporary European politics. After an initial exploration of the particular supranational environment of European politics, the paper explores the several notions of Europeanization that have to date sought to analyse the EU effect on its member states and third parties. It will be argued that the term has a rich explanatory potential for the understanding of European national politics; and that, without its considered incorporation in the analysis of European contemporary nation state transformation, the reader is left with a partial, state-centric perspective on European politics. We will argue, therefore, that it is the "default parameter" for European comparative area studies. The significance of the term as a comparative and methodological framework will thus be explored and a mode of operationalization of the term will be proposed as a general framework for the book. It therefore offers both an explanation of the "sui generis" nature of European politics in the context of the EU, itself a "sui generis" entity, and also a general framework for the development of comparative European politics.

2. **Dr Dominika KASPROWICZ** (Pedagogical University of Cracow)
Ms. Natasza STYCZYŃSKA (Jagiellonian University)

Title: Europeization on parliamentary level. Polish case

Abstract:

The impact of the Europeanization processes on the political system and parties is visible, especially in the countries of Central and Eastern Europe. Political discourse as well as the activity of the political actors has been under constant transformation. An initial discussion of the pre-accession period will explore the transformative effects on Poland as an emerging democracy. From 2004, when accession to the European Union become reality, political actors needed to adapt to a new setting. For example, attitudes to the European Union and European integration have visibly changed - euroscepticism among some political actors gave place to europragmatism. One can observe also that traditional functions of the political parties are modified. They become a new "zone penetration" available for achieving the objectives of the party at transnational level (Pacześniak 2010), but also addressing new issues on the domestic level. This paper will attempt to indicate the direct and indirect dimensions of the europeanization of the Polish political stage.

3. **Ms. Monika LUKASZEWICZ** (Jagiellonian University)

Title: The Concept of Europeanization in the Balkans in identity-based theoretical framework

Abstract:

The Balkans is an area noted for complex notions of often deep nationalism in an environment lacking traditional identity-based boundaries, more often than not, exemplified by conflict, political instability, arrested economic development, and even backwardness. It is a land mystified with taboos, mythical projections of cultures and peoples unknown, ever so removed from the consciousness of an average European. This often isolated and least understood region is returning to the agenda of European politics in the context of the European Union's enlargements initiatives. These efforts also serve as a catalyst for investigating whether, Europe, outside of the many obvious benefits of the EU membership, is able to inherit as well the concept of a collective European identity as a residual effect. What does the process of Europeanization really mean and how viable is it in the context of a complex environment such as the Balkans?

Europe is undergoing a legitimacy deficit, and the question of national priorities taking precedence is even more evident in the Balkans. Although geographically belonging to Europe, conceptually there is a significant difference. The social integration of most Balkan countries stricken with ethnical tensions and incapable to process the recollections of the war could be the biggest challenge for the EU. Apart from statehood, the absence of a common language is also an obstacle for the formation of a pan-European identity. The goal of a unified Europe, and the Balkan ability, or even willingness to become 'European' is central to this paper's analytical approach. A key facet of Europeanization is to create, promote and more importantly sustain a sense of a pan-European identity, however within multi-ethnic and conflicting environments, the idea of a national identity is often irresolute, as in the case of Bosnia and Herzegovina and Kosovo. These states are non-consensual with respect to identity divergence. Ethnically divided groups within these states do not form a collective national identity; adding the European factor into the mix can prove to be erroneous and potentially dangerous.

This essay hopes to address the current debate on the concept of pan-European collective identity within a Balkan framework. It strives to analyze two case studies: Bosnia and Herzegovina and Kosovo in light of existing

theoretical frameworks such as…. It tries to argue the notion of a European identity is in fact a shared social value, rather than a tangible idea easily applicable to every situation. In the Balkans the idea of a collective European identity is a value not broadly shared, but in contrast, the pervasive ideological notions are those of a nation based on collective histories, ethnic bloodlines, language and cultural heritage. It is a unique domain where over centuries blood was spilled and many lives lost in the name of nationalistic creeds. Any attempts of vast and rapid Europeanization efforts will unlikely forge coalitions necessary to promote European ideals. Thusly the main question this paper implicitly tries to answer is it possible to weave the concept of Europeanization into the fabric of Balkan cultural domain, and in essence, will there ever be a European identity in the Balkans? In order to do so, the paper will examine historical conceptualizations as well as various socio-political factors, and attempt to outline the current discourse in light of relevant literature.

4. **Ms. Radosveta KRASTANOVA** (New Bulgarian University)

Title: New Citizen Mobilizations in the New Europe and European Identity: The Bulgarian example

Abstract:

The accession of Bulgaria to the European Union (2007) has been accompanied with a large wave of civic mobilizations related on social and political issues which could be summarized in two directions - the contestation of the corrupted status quo and the defense of a set of values (the Rule of law, social justice, human rights), considered as an intrinsic part of the European values. The common feature of these campaigns was the growing concern for the quality of the milieu, as another dimension of the quality of living, and the willpower for direct civic participation in the decision-making process. Although some campaigns have emerged on a local level, they have influenced the national politics, and have exerted an impact on the European level of decision-making (The Law on GMO, 2011). These mobilizations, forming a strong civic movement, have been seen by some authors as a stage in the process of consolidation of the civil society in Bulgaria. They have contributed to the Europeanisation of the environmental concerns and the democratization of the public debate and policies.

The mobilizations could be studied in different aspects. The present contribution will study this new civic activism in Bulgaria in the context of the enlargement of the EU, the transformations of the Bulgarian social and political live and the emergence of new civic and political priorities. It will present the complex connections between these new mobilizations and the «re-europeanisation» of the Bulgarian public live. The contribution will demonstrate, by using several case studies, how these new forms of active citizenry contribute to shape a real transnational European identity, fight for preserve symbolic European values and develop it in a new "bottom-up" ways, which are extremely important for the survival of the EU as a democratic political project.

PANEL SESSION 3: DYPLOMACJA I STOSUNKI ZEWNĘTRZNE (Polish)

1. **Dr Marta RYNIEJSKA-KIEŁDANOWICZ** (University of Wrocław)

Title: Dyplomacja kulturalna jako narzędzie miękkiej siły Unii Europejskiej

Abstract:

Celem wystąpienia wskazanie na dyplomację kulturalną jako narzędzie miękkiej siły Unii Europejskiej. Podstawowe pytanie brzmi czy Instytucja ma strategię dyplomacji kulturalnej i jak ją realizuje. Jest to niezwykle istotna kwestia w kontekście szeroko komentowanego „kryzysu Unii Europejskiej" związanego między innymi z reformą instytucji. Kluczową kwestią jest to, że UE to składowa wielu odmiennych elementów, każdy z krajów członkowskich realizuje po pierwsze swoje interesy, a wspólna polityka jest na drugim planie. W wystąpieniu poruszone zostaną dwie kwestie. Po pierwsze jak UE kształtuje swój wizerunek wewnętrzny wykorzystując programy kulturalne, po drugie jak kształtuje swoje relacje z otoczeniem zewnętrznym, bowiem zasadniczą cechą unijnej dyplomacji jest jej dwukierunkowość i jasny podział na działania prowadzone w granicach UE i „zewnątrzunijne". Należy jednak zauważyć, że te dwie sfery wzajemnie się przenikają, stąd traktowanie działań wewnętrznych jako elementu miękkiej siły, która zwyczajowo jest związana z polityką zagraniczną. Jak zauważa J. Nye miękka siła opiera się między innymi na kulturze czy wartościach politycznych, które powinny być atrakcyjne dla innych. Dyplomacja kulturalna będzie rozumiana jako: wymiana idei, informacji, sztuki i innych aspektów kultury pomiędzy narodami służąca wzajemnemu zrozumieniu. Przedmiotem wystąpienia będzie zatem przedstawienie konkretnych programów unijnych (między innymi Europejska Stolica Kultury, Rok Dialogu Międzykulturowego, Europejski Rok Języków czy Europejski Rok Obywateli 2013) i przeanalizowanie ich wpływu na wizerunek i atrakcyjność UE. Przedmiotem prezentacji będzie również działalność EUNIC (Europejskiego Stowarzyszenia Narodowych Instytutów Kultury), które prowadzi wspólne działania europejskie w ponad 80 krajach na całym świecie.

2. **Mr Andrzej OCALEWICZ** (Centre for International Initiatives)

Title: Współczesna dyplomacja: trendy i wyzwania dla Polski, Europy i świata

Abstract:

Wystąpienie będzie próbą odpowiedzi, jak zmienia się współczesna dyplomacja i w jakim kierunku zmierza. Pierwsza część dotyczyć będzie oceny działalności i skuteczności Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, wraz z krótką historią jej powstania i funkcjonowania. Autor przedstawi obiektywne czynniki, które ocenią zarówno działalność p. Catherine Ashton, jak i skuteczność wspólnych przedstawicielstw. Przedstawiony zostanie także udział polskich dyplomatów w budowei ESDZ. Druga część objaśni najważniejsze trendy w służbach zagranicznych poszczególnych państw (ekonomizacja PZ, łączenie placówek kilku krajów, outsourcing szkolenia, dyplomacja poprzez media) oraz pokaże, jak do zmieniającego się środowiska przystosowuje się struktura MSZ. Autor przybliży zmiany, jakie dokonują się w środowisku dyplomatycznym i wytłumaczy, dlaczego obecnie praca dyplomaty jest bardziej wymagająca niż kiedykolwiek.

3. **Dr Jakub WÓDKA** (Polish Academy of Sciences)

Title: Kryzys, Europa „wielu prędkości" a relacje turecko-unijne

Abstract:

Kryzys gospodarczo-finansowy przewartościował paradygmat polityki rozszerzenia (państwo kandydujące jako „petent"). Perspektywa członkostwa w UE kolejnych państw jest coraz bardziej mglista. *Enlargement fatigue* oraz kryzys sprawiają, że państwa Unii Europejskiej zamykają się w sobie, i nie mają ochoty dyskutować o kolejnych akcesjach, a tym bardziej o reformach instytucjonalnych, które kolejne rozszerzenia by wymuszały. Analitycy zachodnieuropejscy wskazują na rozszerzenie jako głównego winowajcę kryzysu. Przedwczesne członkostwo Rumunii i Bułgarii również pogłębia niechęć wobec dalszego rozszerzenia i jeszcze podwyższa poprzeczkę wymagań i warunkowości.

Sui generis przypadkiem kandydata jest Turcja - państwo o znacznym potencjale demograficznym i gospodarczym oraz rosnących ambicjach globalnych. Choć Ankara rozpoczęła negocjacje akcesyjne wraz z Chorwacją, dziś są one faktycznie zamrożone.

W tym kontekście, zasadne jest postawienie pytania o wpływ kryzysu oraz procesów przebudowy architektury Unii Europejskiej na przyszłość rozszerzenia i perspektyw akcesji Turcji. Czy „pełzająca nacjonalizacja" procesu rozszerzenia (jak określił to zjawisko Christophe Hillion), upolitycznienie („licytowanie" się przez kandydatów w wyborach prezydenckich we Francji, kto jest bardziej przeciwny członkostwu Turcji) i większa „arbitralność" procesu są zjawiskami trwałymi, które determinować będą stosunek Turcji do projektu europejskiego? Czy tworzenie się kręgów ściślejszej integracji w wybranych dziedzinach (Europa „wielu prędkości, kręgów") może paradoksalnie wpłynąć na zbliżenie turecko-unijne? Czy Turcja ma inne opcje geopolityczne?

4. **Dr Viktor ROMANOVSKIY** (Russian Academy of National Economy and Public Adminstration)

Title: Obwod Kaliningradzki na tle integracji europejskiej: nowe wyzwania dla Rosji i Unii Europejskiej

Abstract:

Uruchomienie małego ruchu granicznego pomędzy Polską a Rosją w 2012 roku jest odpowiednią okazją do wysunęcza hipotezy o pojaweniu widocznych przesłanek procesu integracijnego pomiędzy Obwodem Kaliningradzkim a Unią Europejską. Na przykładzie Obwodu wyraźnie widać jak intensywna współpraca na granicach zewnętrznych Unii Europejskiej ze względu na uwarónkowania geopolityczne i historyczne stopniowo pszeradza się w integracje żywełową popszez kanały współdziałań przygranicznych. Ważna rola w tych procesach należy do polityki sąsiedzwa i Partnerswa Wschodniego Unii. W ostatnich latach (po rozszeżeniu Unii) zaczyna się transformacja zwykłych kontaktów, tradycyjnej współpracy w proces zbliżenia Obwodu z sąsiednimi krajami, który wedlug nas ma charakter integracijny. Do przesłanek integracji można zaliczyć tak zwane «Kaliningrad acquis», składający się z wtórnego prawa (rozpożądzenia) i aktów «miękiego» prawa unijnego; rozwięty system instytutów i mechanizmów współpracy; obrazowo mówąc wspólny budżet pogranicza (unijne program «Litwa-Polska-Rosja: 2007-2013»); mały ruch graniczny w wersii «kaliningradzkiej», możliwość uczestnictwa podmiotów z Obwodu nawet w programach unijnej współpracy terytorialnej (program «Południowy Baltyk». Z powodu unikatowego położenia geopolitycznego dynamika włączenia regiona w przestszeń integracji europejskiej jest coraz wyzsza w porównaniu do innych rosyjskich obszarów przygranicznych. W odnieszeniu do Obwodu dzialający model współpracy przygranicznej występuje jako mocny instrument integracji europejskiej. Szybka europeizacja Obwodu Kaliningradzkiego jednocześnie prowadzi do dezintegracji regionu z resztą Federacji Rosyjskiej, która stworzy poważne komplikacje dla Rosji w przyśłości.

15.45-16.00 COFFEE BREAK

16.00-18.00 PANEL SESSIONS

PANEL SESSION 1: IDENTITY, VALUES AND COMMUNICATION (English)

PART 1. IDENTITY AND VALUES

1. **Prof. Francesco SIDOTI** (L'Aquila University)

Title: What Being European Means. A Research at the Edge of Europe

Abstract:

The abstract arises from participation in various international initiatives. In a first phase was prominent a European Union financially supported project, which had as its object the values of Europe and the entry of Turkey into Europe. In the formulation of project participated professors in German universities of Heidelberg and Ludwigsburg, in the Italian university of Aquila and in several universities in Turkey, with Çanakkale in the front row. Thanks to the project, we had the chance to visit nine Turkish universities, at the borders with Iran, Iraq, Syria. Several meetings were held in Germany and Italy. Many hundreds of people have been involved in the design and in the organization. Surveys, interviews, meetings with thousands of students in Germany, Italy, Turkey, were carried out before, during, at the end of this project, in places among the most historically rich and meaning full in the world, from Venice to Istanbul. The first meeting was held in Heidelberg in 2008. After three years of hard work, we prepared a final report on the project, but it seemed incomplete: we realized a further period of clarification and elaboration was necessary.
We have thus initiated a second phase, in which in-depth analysis were prominent, carried out from 2010 to 2012, on the issues mentioned above, through a comparison with the results achieved in parallel international experiences. The last occasion of this second phase of the research took place until 2012, in Greece, Morocco, Poland, Serbia: in Thessaloniki, Fez, Wroclaw, Belgrade. We periodically checked the results of our analysis, for example, in 2010 the central points of this volume were presented and discussed at the meeting of the International Sociological Association, which was held in Gothenburg in September 2010. The last focus group in the research was held in Manchester, September 2012.

2. **Ms. Mariateresa GAMMONE** (L'Aquila University)

Title: The European Dream

Abstract:

The abstract arises from a European Union financially supported project. By signing in 1957 the Treaty of Rome, In Europe a trail began, which has influenced political processes of renewal in many directions, from Spain to Greece (which were supported in the transition to democracy), from Portugal to Poland (which were supported in the transition to a fully developed market economy). There is no doubt that Europe, a European Dream (in many ways parallel the American Dream) has raised hopes and offered prospects of democratic and peaceful development: in the south side of the Mediterranean, from Morocco to Turkey; in the eastern borders of Europe, in Serbia and Albania; in the far north, from Gdansk to Kiev. Research has shown vitality, but, at the same time, uncertainty, in the values of peace, social consensus, international cooperation, certainly not absent across the Atlantic and in many other national histories and cultures, but which have been themed, discussed, deepened In Europe in a special way. The financial crisis has produced a high level of social and ideal insecurity, but the values of Europe may continue to be the basis of a compact between rights and growth, capitalism and democracy. A common currency, a common history, a common culture, a common foreign policy, a common social model, despite contradictions and afterthoughts, have been in the past a hope of civil development and could not be blocked today by the euro crisis, but relaunched, as a concrete proposal of coexistence. This target is reachable through an institutional intervention which should be aware of the European great specific legacy, and condensed into a European patriotism which could be much more assertive than it is today. A widespread self-consciousness about the significance of European legacy is necessary for the Europeans, and for those who look to Europe while ignoring the many shadows that surround an experience which is also shining in other ways.

3. **Ms. Kibris GULDENIZ** (Leiden University)

Title: Ethnic Revival, Nostalgia or Necessity?

Abstract:

The last ten years have witnessed mushrooming of Turkish hometown associations all over Europe. Through informal and voluntary gatherings, these newly born associations provide connections between people of the same hometown living in Europe and also preserve links with the hometowns. This transnationality produces a multiple layered identity which pushes for local elements. Focusing on the Turkish hometown associations in the

Netherlands, this paper will explain why the members of Turkish hometown associations that need of embracing their local ties in the 2000s although it had been forty years since the first Turkish migration to the Western Europe. The leading question is if these new associations symbolize an 'ethnic revival,' so 'a clash of civilizations' or a way of adaptation to changing conditions. Within the framework of assimilation, identity-building and clash of civilizations debates, at first I will map the historical trajectory of hometown associations in Europe. Then, I will document those associations and present an analysis of the identity formation of the Turkish hometown associations in the Netherlands in connection with the latest political and economic developments. In-depth interviews with the board members of the associations, participant observation, and their journals will be my main guides. This study at the end aims to take a further step in the discussions of identity-building and reconstruction of the European Union through heterogeneous identities.

PART 2. IDENTITY AND COMMUNICATION

4. **Prof. Maria STOICHEVA** (Sofia University)

Title: What policy of multilingualism can foster European identity formation?

Abstract:

By the end of the first decade of the 21st Century, European policies on languages were in a situation of flux, or even uncertainty. Between roughly 1985 and 2005 there had been a relatively smooth development – certainly at supranational level – characterized by an implicit and explicit commitment to multilingualism based on certain key assumptions: that language capability was a necessary condition for mutual understanding, a benefit for economic growth and skills development, and (increasingly) a source of social cohesion. More recently, however, things have appeared rather less clear cut, both internationally and in individual countries.

This paper problematizes the interplay between language and identity, which although is not a new issue takes on particular significance in the mobile, interconnected world of the 21st century, creating new and in some respects uncomfortable challenges. Drawing on the data collected in three major surveys in 2012, it touches upon two major issues: 1) the reality of individual multilingualism in fostering the sense of community among Europeans and as a factor for European identity formation; and 2) broadening of the traditional concept of language policy – from its narrow content as language planning of the national or official language to a broader concept including a wider range of agents, types of activities, level of explicitness and concreteness of application. Is there a need to develop specific language policies 'beyond the state' and in particular a vision of how the future of language policy might develop, in regions or more commonly in the Multilingual City as its natural locus of implementation? If the new economy, new mobility and the power of Internet enables the proliferation of multilingual communication, it also greatly encourages and is in turn facilitated the reality of English as a lingua franca that we must confront and consider today.

The paper argues that the essentially liberal world view of multilingualism creating mutual understanding is rather more nuanced when it comes to reflections on the impact of language on identity and on European identity in particular. It also argues for re-scoping and re-thinking of the European model of multilingualism.

5. **Ms. Aleksandra SOJKA** (University of Granada)

Title: Identities in crisis? The elite – public opinion link on issues of European citizenship in the enlarged EU

Abstract:

In the recent decades we have witnessed a process of progressive politicization of the EU which reached its peak in the midst of the current economic crisis. This process has brought about a renewed interest in the issue of European identity and the questions of EU´s democratic deficit. Simultaneously, the vanishing of "permissive consensus" in EU politics shifted attention from the elites as driving the process of integration to the public which is increasingly contesting it. It seems that feelings of European belonging (or their lack) should be treated as central to the current difficulties of the European project. However, and in spite of a rising protagonism of the European public, elite discourses framed in national contexts still shape to important extent attitudes towards the process of integration and might condition the degree of Europeanization of identities among the citizens. Within this context the aim of the present paper is to investigate current patterns of Europeanized identities across the enlarged Europe and among elites and public opinion. Europeanized political identities are explored in their affective and cognitive aspect and in relation to an inclusive (civic) and exclusive (ethnic) formulations of European citizenship. Furthermore, we propose an explanatory model of European attachment in the enlarged EU which takes into account contextual factors and links elite attitudes to the level of public. The dataset used in the analysis of the 2009 elite and public opinion survey from the IntUne project.

6. **Ms. Karina OBORUNE** (University of Latvia)

Title: Making EUropeans or Europeans? The Impact of the ERASMUS Programme on Promoting Political vs. Cultural European Identity in Europe, Baltic States and Latvia

Abstract:

The European Commission and scholars emphasize that the ERASMUS programme is a successful example of construction of European identity.

Despite the fact that several studies stress that the Erasmus programme promotes European identity, they have certain limitations such as mainly case study of one Western European country or even one university (see e.g. Pehlivamer, 2006, Sigalas, 2006; Sandstrom, 2011), using different samples, lacking longitudinal (exception: Sigalas, 2010) or triangulation method (exception: van Mol, 2013).

Therefore the purpose of this paper is to analyse whether the Erasmus Programme promotes European identity in Eastern Europe (case study of Baltic states) and what are the factors that promote European identity.

The aim of this paper is to held longitudinal research using triangulation method and therefore being the first such research not only in Eastern Europe but also in Europe.

The questionnaire consists of five indexes: 1) positive social identity; 2) social distance, 3) multicultural background; 4) European identity; 5) perceptions of Europe based on the methodological framework of Thomassen&Schmitt (1999), Bruter (2005), Sigalas (2009), van Mol (2013), as well as several studies (e.g. BSZI, 2005) etc.

Research has methodological novelty because the designed questionnaire has already been used (e.g. Rometh, 2012) or cited (e.g. Messelink &Thije, 2012).

The quantitative survey of 30 000 students in Europe, 330 former, potential and non-ERASMUS students in Latvia and ongoing longitudinal research of 900 students in the Baltic states provides justification that the ERASMUS Programme has impact only on promoting cultural European identity.

From the analysis of the survey results one can draw the conclusion that good knowledge of foreign languages, previous international exchange experience and multicultural background on the one hand is a potential obstacle for non-mobile students to participate in the programme, on the other hand, these could be pre-conditions for adopting a European identity.

PANEL SESSION 2: EU EXTERNAL RELATIONS (English)

PART 1. EU EXTERNAL POLICIES

1. **Dr Paul FLENLEY** (University of Portsmouth)

Title: Exporting Europeanisation: EU Neighbourhood Policy

Abstract:

This paper examines the ways in which the EU seeks to extend its norms and values to its neighbours. In doing so it will examine the debates about the EU's motivations. Is it mainly interested in promoting its own security and commercial interests or does it pursue Europeanization for its own sake? On the face of it there should be no contradiction. As the European Security Strategy suggested in 2003, good governance in the neighbourhood is in the EU's interests. However, the recent Arab revolutions have raised the question whether in practice the EU Has promoted stability in the neighbourhood at the expense of democratic norms. The paper will particularly look at the success of the European Neighbourhood Policy (ENP) in the East. The ENP was originally conceived as a way of ensuring that eastern enlargement did not create a new dividing line in Europe between the "ins" and the "outs". It will therefore examine the extent to which the ENP has been successful in promoting Europeanization, especially when membership of the EU is not an immediate prospect. It will explore the contradictions between the aspirations of the neighbours, which are often still for membership, and the limits of what the EU can actually offer. The chapter will reveal an EU constrained not only by resources, both financial and manpower, but also by the political will to become involved in such problems in the neighhourhood as conflict resolution in the Caucasus. It will also show the problems the EU has in Europeanization when the local elites resist it, such as in Belarus. Engagement with civil society in a neighbouring country is clearly an important way of diffusing European values but how does the EU do this when a government and elite place obstacles in the way ? The paper will examine the various strategies for norm diffusion. A key part of the practical framework adopted by the EU are Action Plans negotiated with the neighbours to which "positive conditionality" is attached. The paper will examine the success of these. One feature of the Plans is that they reinforce bilateral relations. It will therefore also consider the success of the EU's strategies for promoting multi-lateral relations, especially through regional dimensions such as the Northern Dimension, Black Sea Synergy and the Eastern Partnership. In the Eastern neighbourhood, however, everything is overshadowed by the EU-Russia relationship. The chapter will therefore look at the way in which Europeanization can be constrained or perhaps accelerated when there is an alternative locus of power in the neighbourhood. In addition, finally, the EU-Russia relationship will be examined in its own right to assess how far and why Russia has

been “lost” to Europeanization and whether the “Common Spaces” between the EU and Russia are more than just window dressing, disguising what is a contradictory relationship.

2. **Dr Jan GRZYMSKI** (Łazarski University)

Title: Eastern Partnership – Governance Through Neighbourhood

Abstract:

This paper aims at critical investigation of ‘Eastern Partnership’ (EP) – the joint Polish and Swedish initiative within the EU’ Neighbourhood Policy. Its premise is to examine what kind of reconfiguration of the Europe’s borders is being presupposed within the EP and what on kind of power relations and identity constructs is this initiative based on? Drawing on Michel Foucault’s concern with ‘governmental rationality’ – governmentality – the following paper attempts to cast doubt on conventional accounts of European Neighbourhood Policy – and in the broader view on the European integration project as such – by paying special attention to the mentalities of government of the EU political practices; reffering to Foucault would call technologies of power.

Therefore, this article is a humble attempt to contribute to a larger project of the genealogy of European integration through the application of the studies in governmentality. This perspective allows us to ask about ‘how’ rather than ‘why’ of the European integration or more specifically of the Eastern Partnership. It helps to de-familiarize the practices of the EU’ Neighbourhood Policy and Eastern Partnership, as they often are taken for granted; to expose their exceptionality, contingency of their events, identities, forms and logics of power embedded in them.

There is a specific concept of Europe emerging from the political imaginary of Eastern Partnership’ political practices, where the current border of Europe is being constructed by utilizing the deeply-seated opposition of Europe and Eastern Europe, when Eastern Europe is designated as being part of Europe by geography, but still in the process of becoming European. This border should be seen as a discursive practice of power with othering and essentialization at its core.

The contention of this paper is that the Eastern Partnership – with Poland as a key advocate of this initiative - to the large degree reproduces the ‘Eastern’ EU enlargement political imaginary which was based on this oppostion, with its orientalizing practices and rhetorical strategies to discursively locate their own countries in ‘Europe’ while ‘othering’ their Eastern neighbours. Hence, one can argue that the political practices of the Ekstern EU enlargement (2004/7) and the Eastern Partnership exhibit some striking parallel with each other since they are both based on varying degrees of Europeanness and Eastness with the categorization of the EU as a fully European core and not-yet-fully European Eastern Europe. Within this gradation, Central Europe is always closer to an idealized Europe than Eastern Europe, but still in half way to ‘Europe’; Eastern Europe is closer than the Balkan states and Russia, but they are nevertheless lagging behind Central Europe, and so on and so forth. We could argue that there are some parallels of power relationships and representational frameworks between the EU ‘Eastern’ enlargement and Eastern Partnership since in both cases the identity narratives in virtually all Eastern European states, including Poland, frame the eastern border of that particular state as the eastern border of Europe.

Therefore, the EP can be treated as a tool for Poles to emphasize their European credentials, as well as to shift the discursive border between Europe and Eastern Europe further east; thereby move and settle down themselves in ‘Europe’ by finally relocating itself from Europe's East to Europe Proper due to the contrast of Eastern Europe and Europe. All this would allow us to question the model of ‘partnership’ bewteen the EU and its ‘Eastern’ neighbours within the EP initiative, where one side is being herladed as a norm (the EU) and the other side as lagging behing this norm

3. **Prof. Volodymyr STRELTSOV** (Kharkiv Regional Institute of Public Administration)

Title: Socio-cultural integration of Eastern Partnership countries (Ukranian case)

Abstract:

Most EU documents concerning EaP pay a little attention to social and cultural integration. Main stress puts on economic, political and legal integration. Such a phenomena has a negative impact on promoting of EU common values. Eurasian Custom Union has a more powerful instrument such as “Russian World”, which resurrect a common socio-cultural area and then building new project of economic and political integration. Which instruments are used for promoting common European values? Are they effective? Higher education performance and their level of integration in EU common educational area are the one of main indicators. More then 55 % of Tempus projects have been performed by Kyiv’s higher educational institutions, which demonstrate a educational inequity. Less then one page in EU-Ukraine Association Agenda devote such issues. Various surveys by both the EU and Ukraine support the thesis that the Ukrainian remain alien to Europeans, personifying the image of "the other." More hard EU position form a certain non-acceptance of EU rules. We have a close circle, which not include a system of forming such values like solidarity, fairness and integrity.

4. **Dr Aleksanyan ASHOT** (Yerevan State University)

Title: Social Dimension of European Integration in the South Caucasus: Limits and Possibilities of Social Construction

Abstract:

Political analysis of the European integration of the South Caucasus shows specific mechanisms of formation and effective functioning of the public institutions. The process of European integration of the South Caucasus should be seen as an opportunity to develop the socio-economic potential and prerequisites deepening institutional integration. The process of institutional integration forms the real basis for the development of a regional model of international relations and political stability. Balanced development of the region is the guarantor of integration processes and the development of socio-economic indicators / indices. Features and differentiation of national interests of the South Caucasus is considered as the integration and creates conditions for security in the South Caucasus. An important factor is the significant socio-economic and political differences between the EU and the Eastern Partnership countries. In the inter-regional competition should occupy a special place strategic partnership in all spheres of the public sphere. Analysis of the socio-economic dynamics of the South Caucasus indicates the need for targeted integration and creation of an enabling environment for sustainable human development. European integration is the main place in the foreign policy of the South Caucasus, which provides for the transition from the formal to the real integration of cooperation in all spheres of public life. European Neighbourhood and Partnership Instrument is the primary mechanism for promoting partner countries by which decisions are implemented at the political level. Part of the South Caucasus in the European Neighbourhood Policy and the Eastern Partnership requires all participating countries that the required criteria European Union. Deepening of institutional integration and harmonization of the legislation of the countries of the South Caucasus provides socio-political dialogue, cultural cooperation and approximation with the European standards. In a period of social capital transformation and European integration, the problem of the civiliarchic mechanisms in labor sphere becomes the most important institution of socio-economic and political development. Civilized relations generally should ensure the coordination and protection of the interests of employees, employers, government, local self-government by consensus, development and implementation of a single, coherent position. It is important not only to merge the interests and achieve the optimum balance between social policy actors, but also creation of social environment and social integration. Social partnership is collaboration between trade unions, employers and their associations and the state. Trade unions are representing in social partnership interests of workers in collective bargaining, negotiation or amendment of a collective agreement. In a crisis, there are often problems of socio-economic nature between the social policy actors. A solution could be the social partnership as an effective crisis management. Trade unions represent and protect the interests of employees and working conditions in the solution of various social problems, helping to humanize the labor market. The unions are essentially the only organization representing and perpetuate socio-economic and labor relations of employees in the labor market, protecting social interests. In the labor market are paramount relationship between labor unions and business associations. These relationships not only retire the laws, but also the informal rules of the “game”, special methods of social conflict resolution. Decent Work and Labour is meant to draw attention to the need for tripartite social dialogue for decent work in the current economic and social challenges. Since decent work is the basis of social policy. Social change for economic growth increases the role of labor standards and their impact on economic growth, create adaptive labor markets and the protection of workers' rights. Trends and effective regulation of social issues for a balanced labor market, measures to promote employment through increased entrepreneurship and small and medium-sized enterprises.

PART 2. INTERNAL SECURITY AND EXTERNAL EUROPEANIZATION

5. **Dr hab. Artur GRUSZCZAK** (Jagiellonian University)

Title: Hybrid institutionalization of EU internal security: problems and prospects

Abstract:

Cooperation in the area of the EU’s internal security covers a vast terrain where multiple actors on transnational, national and sub-national levels enter in complex interactions mapping out or bringing about diverse models of security and agendas for public order. For decades Member States assisted by EC/EU institutions and agencies have made numerous efforts to strengthen the mechanisms, structures and practices contributing to the maintenance of internal security and public order through the prevention and combating of various forms of criminal activities.

Diversity and complexity of EU internal security field did not make it that easy to work out and consolidate a comprehensive institutional framework. National interests and legal constraints were limiting or weakening the effects of regulations and arrangements taken at EU level. Intergovernmental accords quite often took the upper hand over supranational regulations and EU legal measures. The Treaty of Lisbon introduced more ambiguity in the legal construction of internal security policy in the framework of the European Union. The result is hybridity of the institutional architecture of EU internal security.

This paper aims to explain and analyze the complex problem of hybridity of EU internal security policy. It points out the negative outcomes of this feature yet it also tries to expose positive aspects in terms of agility, functionality and 'goodness to fit' in the context of relations between Member States and transnational institutions and agencies.

6. **Dr Grzegorz POŻARLIK** (Jagiellonian University)

Title: Social construction of threat in the era of asymmetric warfare. Europe in the late-Westphalian security discourse

Abstract:

In the world of permanent uncertainty (Hassner 2002) that emerged in the aftermath of 9/11, security became the existential need of the individual and condition critical of sustainability of the social. This, frequently, leads to collective fear psychosis and emotional reactions as result of intensification of so called asymmetric warfare – the term taken over by politicians and mass-media after 9/11 from American strategic studies discourse in the early nineties of the 20th century.

Collective fear, on the one hand, as well as frustration and anger, on the other, became important factors shaping contemporary international relations, international security especially. Thus, we observe a lively scholarly debate as well as institutional transformation in the international environment concerning re-conceptualisation of security.

One of the most visible futures of contemporary security discourse is paradigm shift from inter state-centric into inner state-centric perspective, where state-society conflict - in its multitude if manifestations - constitutes central analytical point of reference. Consequently, we observe increasing sociologisation of previously political science dominated security discourse. This mode of theorising about security seems particularly indicative of current European security scholarly ambience.

Ulrich Beck with the theory of global society of risk applied to security dilemma of cosmopolitan Europe (2009) and Dominique Moïsi with his Geopolitcs of Emotion (2012) could be referred as flagship European contribution to sociologisation of international relations research, security studies more specifically. We cannot fully understand the asymmetric multipolarity that constitutes the foundation of contemporary international politics – Moïsi seems to argue - without being able to understand and explain the way emotions drive perception and behaviour in the international environment.

Such sociological imagination is, therefore, essential element of constructivist approach to security studies, which becomes ever more relevant alternative to - still prevalent - realist power centered security discourse.

Explanatory value of constructivist approach to security studies is about its ability to explain realist international anarchy, which reinforces egoistic and conflictual behaviour of international relations actors in terms of a social construction. As Scott Burchiil and Andrew Linklater explain constructivist understanding of international anarchy: "anarchy is socially constructed, it is shaped by the beliefs and attitudes of states; it is not an unchanging structure which imposes certain constraints on states and compels all to participate in an endless struggle for power and security (Burchill, Linklater 2005: 29). That is why Jack Snyder claims that: "the role of ideologies, identities, persuasion, and transnational networks is highly relevant in understanding the post-9/11 world" (Snyder, 2004: 59-60).

Explaining why and how social identities enter into conflict allows us to understand social construction of fear and anger that accelerate asymmetric warfare on local as well as global scale.

In what follows I would like to examine explanatory value of constructivist approach to security studies focusing on European security discourse on social construction of fear in the era of asymmetric warfare. In doing so, I argue that the very character of security challenges in the world after 9/11 calls for further sociologisation of contemporary security studies.

Key words: European security, asymmetric warfare, identity, threat.

7. **Dr Paweł FRANKOWSKI** (Maria Curie-Sklodowska University in Lublin)

Title: Limits for external Europeanization. European Union integration schemes and East Africa

Abstract:

The proposed paper documents and analyzes limits for external Europeanization, basing on the case of regional integration in East Africa. East African Community, most advanced regional bloc in Africa, has been chosen to confront European model of integration with idea of federalism developed in this region. The article seeks to move beyond traditional explanations of relatively limited impact of European model of integration on African states, and proposes an alternative framework of analysis, where external pressures and models are compared with more demanding expectations on the African side. Secondly, it claims that lack of membership perspective is not necessarily a decisive stumbling block for exporting the regional integration, but greater emphasis should be put on the political side of regional integration. Existing literature on external Europeanization often overlooks the regional integration as a political project, where economic benefits might come in the longer term, and are secondary to some other purposes as political unity or regional identity. The shape and scope of the very idea of model transfer from the EU to other regions have been conditioned by EU internal variables , which have more importance for model's recipients than economic well being in the region. Thus effects of external Europeanization might be mitigated not only by inability of the African states to adopt the European model, coming from the economic or

technological backwardness, but unconvincing idea of the EU as a still ongoing project. Finally, the article identifies elements of federalistic ideas embedded in the external Europeanization, as promoting of decentralization, and proposes scope conditions for effective policy transfer, suggesting a tailor-made approach in the promotion of the European model worldwide.

8. **Prof. Randall HALLE** (University of Pittsburgh)

Title: Europeanization and the Audio-visual Imaginary: Case Studies of Poland and Turkey

Abstract:

This presentation will focus on the European Union as one of the central networks in the global system, not just organizing relations in its territory but effecting networks across the globe. I am interested here in investigating how Europe, not as a static place by as a process of Europeanization defines new terrains of connectedness. I take the EU to explore these questions because as a central global network, the transnational union of the EU has a unique quality in that it is prefaced on economic, political, *and* cultural union. The latter point is frequently ignored by social scientists and economists and the cultural critics who should attend to it are often housed in disciplines defined by very narrow national parameters. Nevertheless in this move to transnational union, the latter of the three goals is unique in the world system. Nowhere else do any of the economic connections or political cooperations give rise to a project of conscious common cultural production.

1) European cultural union relies on a complex apparatus of policy/politics, technology/technique, and spectator/subjectivity.
2) The apparatus of Europeanization affects all the arts, but especially the visual arts.
3) Europeanization is a project that establishes a counter-hegemony to Americanization.
4) Europeanization is an open-ended project that is not limited to the territory of the EU 27. Europe is more than the EU. And the project of Europeanization reaches out beyond the borders of the EU to establish a European cultural model in the world.
5) As much as Europeanization is a project beyond the boundaries of the EU, it risks devolving into a form of neo-imperialism.

This paper will pursue these questions through an exploration of two case studies: the audio-visual market in Poland and in Turkey. These represent markets that are internal/ascended and external/ascending to the EU.

PANEL SESSION 3: WARTOŚCI EUROPEJSKIE, TOŻSAMOŚĆ I MIGRACJE (Polish)

PART 1. WARTOŚCI I OBYWATELSTWO

1. **Dr Monika ŁUKASIK-DUSZYŃSKA** (University of Social Sciences and Humanities)

Title: Integracja w komunikowaniu. Komunikowanie w integracji Europy

Abstract:

W 1982 roku w raporcie W. de Hahna podkreślono, iż konieczne jest podjęcie stosownych działań, które będą sprzyjały integracji. „Informacja to czołowy, być może najważniejszy czynnik zjednoczenia Europy". „Europa zjednoczy się, jeżeli będą tego chcieli Europejczycy". Od czasu ratyfikowania Traktatu z Maastricht skończyła się możliwość prowadzenia procesu integracji w taki sposób, aby „pacjent tego nie zauważył" (Krzysztof Pomian, 2006). Kolejne wydarzenia w Unii Europejskiej pokazały, że nie można już kontynuować integracji europejskiej bez komunikowania się z obywatelami. Komisja Europejska doszła do wniosku, iż obywatele Unii muszą być nie tylko poinformowani, ale też wysłuchani. „Nie chodzi tylko o to, aby instytucje unijne informowały obywateli, ale także o to, aby obywatele wyrażali swoje opinie w taki sposób, aby Komisja mogła zrozumieć ich postrzeganie i oczekiwania". „Komunikowanie to coś więcej niż informacja", „...to dialog, a nie jednokierunkowa droga...", „kształtuje relacje", „sprawia, że jesteśmy wysłuchani i łączy ludzi. Nie jest działaniem pozbawionym wartości, ale zasadniczą częścią procesów politycznych" (Action Plan, 2005). Stwierdzono, iż komunikowanie powinno stać się samodzielną polityką w służbie obywateli. A za ważne narzędzia, jakie mogą pomóc w komunikowaniu i integracji, uznano: media drukowane, usługi audiowizualne i cyberprzestrzeń.

Wiadomo, iż UE każdego roku wydaje biliony euro na promocję swoich działań, polityk i celów. W referacie zatem spróbuję odpowiedzieć na pytanie, czy kolejne próby sformułowania strategii komunikowania przez unijne instytucje i podejmowane działania wpływają na proces integracji? W jaki sposób obywatele mogą uczestniczyć w akcie komunikowania i czy komunikowanie wpływa na zwiększone uczestnictwo obywateli i ich zaangażowanie w projekt: Europa.

2. **Dr Piotr BURGOŃSKI** (Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw)

Title: Renegocjowanie konsensusu wokół europejskich wartości? Przypadek Konwencji CAHVIO

Abstract:

W grudniu 2010 r. Komitet Ministrów Rady Europy powołał grupę ekspertów do sporządzenia projektu Konwencji o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (tzw. Konwencja CAHVIO). Projekt ten wywołał spór, w który były zaangażowane rządy państw i organizacje pozarządowe. W swoim wystąpieniu dokonam analizy dyskursu, jaki toczył się na poziomie Rady Europy wokół projektu Konwencji CAHVIO. Do analiz zastosuję podejście, w którym ujmuje się integrację europejską w aspekcie aksjologicznym. Celem wystąpienia będzie pokazanie, co i z jakiego powodu stanowiło przedmiot sporu, a także w jaki sposób było tworzone jego znaczenie/sens przez aktorów zaangażowanych w spór. W tym celu spróbuję określić, jakie wspólnoty interpretacyjne powstały podczas dyskursu, jakie ramy konceptualne przyjęła każda z nich, jak interpretowała przedmiot sporu i jakich strategii argumentacyjnych używała. Następnie postaram się pokazać, jakie idee/przekonania kryją się zarówno za zapisami Konwencji, stanowiskiem jej zwolenników, jak i stanowiskami jej przeciwników. Analizy będą zmierzać do odpowiedzi na pytanie, czy w przypadku Konwencji CAHVIO mamy do czynienia z renegocjacją konsensusu wokół wartości europejskich. Do przeprowadzenia analiz wykorzystam trzy podejścia: analizę dyskursu, analizę ramową oraz analizę interpretacyjną

3. **Dr Elżbieta KUŻELEWSKA** (University of Bialystok)

Title: Wybory do Parlamentu Europejskiego świadectwem kryzysu tożsamości europejskiej?

Abstract:

Powszechne bezpośrednie wybory do Parlamentu Europejskiego odbyły się po raz pierwszy w 1979 r. Wprowadzenie bezpośrednich wyborów służyć miało zbliżeniu społeczeństw państw członkowskich EWG do idei integracji europejskiej i zwiększenia przez nie wpływu na decyzje zapadające w Brukseli. W świetle wyników wyborów do PE obserwuje się niepokojącą tendencję polegającą na systematycznym spadku frekwencji wyborczej do PE. Coraz mniej obywateli europejskich bierze udział w wyłanianiu swoich przedstawicieli. Celem wystąpienia jest próba zasygnalizowania niepokojącej sytuacji i powiązanie jej z kwestią kryzysu tożsamości europejskiej. Czy nieuczestniczenie w wyborach do PE może być interpretowane jako następstwo kryzysu tożsamości europejskiej? Czy tożsamość narodowa dominuje nad europejską, czy jedynie ją uzupełnia?

PART 2. MIGRACJE, TOŻSAMOŚĆ I POLITYKA INTEGRACYJNA

4. **Dr Monika TROJANOWSKA-STRZĘBOSZEWSKA** (Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw)

Title: Imigracja do Unii Europejskiej a rewizja zasad funkcjonowania systemu Schengen

Abstract:

Celem referatu będzie analiza procesu rewizji zasad przywracania kontroli na granicach wewnętrznych systemu Schengen. W reakcji na presję migracyjną do UE, wywołaną destabilizacją polityczną i gospodarczo-społeczną w krajach islamskich Afryki Północnej w pierwszej połowie 2011 r., pojedyncze kraje unijne zdecydowały się na jednostronne przywrócenie kontroli granicznych na granicach wewnętrznych UE. W wyniku tych decyzji rozpoczął się proces renegocjowania zasad przywracania kontroli granicznych zawartych w Kodeksie Granicznym Schengen. Część państw (w tym zwłaszcza Francja i Dania) zdecydowanie opowiedziała się za zmianą dotychczas obowiązujących zasad i rozszerzenia uprawnień państw członkowskich w zakresie przywracania kontroli granicznych. Choć pierwotnie większość państw członkowskich UE sprzeciwiała się tej inicjatywie, w wyniku dwuletnich negocjacji Rada UE przyjęła w czerwcu 2013 r. rozwiązania, które znacząco zmieniły zasady i warunki przywracania kontroli na granicach wewnętrznych systemu Schengen.

W wystąpieniu wskazane zostaną przyczyny i przebieg tego procesu, omówione zostaną argumenty obu stron sporu wokół Schengen (wraz ze wskazaniem stanowiska Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego) oraz podjęta zostanie próba oszacowania głównych konsekwencji rewizji zasad schengeńskich. Autorka spróbuje także odpowiedzieć na pytanie czy wprowadzenie nowych regulacji zakresie funkcjonowania systemu Schengen stanowi kolejny krok w kierunku reformowania UE i stopniowego rezygnowania z poszczególnych rozwiązań o charakterze ponadnarodowym na rzecz przyjmowania rozwiązań o charakterze międzyrządowym.

5. **Dr Violetta GUL-RECHLEWICZ** (The Jan Kochanowski University of Humanities and Sciences in Kielce)

Title: Wspólne obywatelstwo. Próba redefinicji skutecznej polityki integracyjnej

Abstract:

Nowa koncepcja wspólnego obywatelstwa, dzielonego przez przedstawicieli różnych kultur zdobywa coraz więcej zwolenników. Ta istotna zmiana w sposobie myślenia na temat integracji zwraca się w kierunku pełnej i świadomej partycypacji obywatelskiej imigrantów. Wydaje się bowiem, że problemy związanego z integracją imigrantów nie rozwiążą, ani idea wielokulturowego współistnienia w obecnym kształcie, ani próba zasymilowania allochtonów z tak odmiennym od nich, zarówno kulturowo jak i ideologicznie, społeczeństwem autochtonicznym. Idea dzielonego obywatelstwa odnosi się szczególnie do kwestii jedności i spójności społecznej w zakresie funkcjonowania we wspólnym świecie. Wybranie nowej narodowości wiąże się bowiem nie tylko z prawami, ale również z pełnym zakresem obowiązków wynikających z uzyskania nowego obywatelstwa. Kwestia relatywizmu kulturowego, wydaje się, winna być zastąpiona określeniem nowych zasad koegzystującego społeczeństwa. Zasad zawartych w sformalizowanych ramach prawnych. Wydaje się również, że oficjalna zasada multikulturowości ma coraz mniej zwolenników. Ta istotna zmiana w sposobie myślenia na temat integracji w coraz większym zakresie prowadzi do zwrócenia się ku pełnoprawnego członkowstwu i współodpowiedzialności wszystkich obywateli, w tym również imigrantów, za kraj w który przyszło im razem żyć.

6. **Dr hab. Jacek SCHMIDT** (Adam Mickiewicz University)

Title: Ponad granicami? Identyfikacje narodowe i europejskie młodych Polaków

Abstract:

Przedmiotem wystąpienia będzie prezentacja wybranych wyników badań empirycznych, które w latach 2009-2011 zrealizował kilkudziesięcioosobowy zespół badaczy polskich i niemieckich z Poznania, Halle i Wűrzburga w czterech miastach na granicy polsko-niemieckiej: Słubicach, Frankfurcie n. Odrą, Zgorzelcu i Görlitz. Były to badania mieszane: ilościowe (na próbie 3206 osób) oraz jakościowe (na próbie 566 osób). Uczestnikami badań byli młodzi Polacy i Niemcy w wieku 16-25 lat.

Zamierzam skoncentrować się na próbie odpowiedzi na następujące pytania:

- W jaki sposób polska młodzież definiuje swoją przynależność narodową, jakie elementy identyfikacji narodowej postrzega jako najistotniejsze? Czy i w jakim zakresie deklarowane poczucie tożsamości narodowej znajduje odzwierciedlenie w zachowaniach społecznych, „praktykach kulturowych" młodych Polaków?
- Czy i w jakim zakresie polska młodzież czuje się związana z Europą/Europejczykami? Czy identyfikacje europejskie mają tylko formę identyfikacji dopełniającej, swoistej nadbudowy tożsamości narodowych czy też „bycie Europejczykiem/Europejką" może występować jako autonomiczna, ekskluzywna forma identyfikacji, w której zawieszeniu ulegają tradycyjne wyznaczniki tożsamości kulturowej (narodowej)? W jakim zakresie deklarowane poczucie tożsamości europejskiej koresponduje z zachowaniami społecznymi, „praktykami kulturowymi" młodzieży?
- Czy wyżej wskazane identyfikacje mają wpływ na charakter powiązań transnarodowych/transgranicznych młodych Polaków i Niemców oraz proces przełamywania auto- i heterostereotypów kulturowych?

7. **Dr Kinga GAJDA** (Jagiellonian University)

Title: Transkulturowa tożsamość młodzieży europejskiej

Abstract:

Transkulturowa tożsamość, o której pisze Wolgang Welsch, jest, moim zdaniem, odpowiedzią na pytanie, co dzieje się z tożsamością młodych osób w dobie globalizacji, partykularyzacji czy kosmopolityzmu. Ta kulturowa tożsamość bowiem zawiera zarówno aspekt kosmopolityczny jak i lokalną afiliację. Skupia się bardzo mocno na prawie jednostki do dowolnego tworzenia czy też kreowania swojej przynależności, która nie jest prostą przynależnością do kultury narodowej, etnicznej czy lokalnej, ale jest nietypowym miksem ich wszystkich czynionym z własnej perspektywy oraz poddanym tylko i wyłącznie indywidualnej ocenie. To świadomość przygodności oraz zmienności i procesualności. I właśnie w taki sposób postrzegają i definiują swoją tożsamość młodzi europejczycy. Często opisują ją jako tożsamość aktywną, nomadyczną, cybertożsamość czy performatywną tożsamość.

Celem wystąpienia jest próba opisania i zdefiniowania tożsamości współczesnej młodzieży europejskiej w oparciu o analizę ich tekstów – zarówno dramatów pisanych podczas warsztatów dramatycznych prowadzonych przeze mnie jak i tekstów w czasopiśmie internetowym The trait d'union. Czasopismo to powstało w 2004 przy wparciu Komisji Europejskiej i stanowi platformę porozumiewania się i wymiany opinii młodzieży z kilku państw UE a także narzędzie interkulturalnego/międzykulturowego nauczania. Teksty pisane przez młodzież to próba analizy ich codziennych doświadczeń związanych z globalizacją, mobilnością europejską oraz transkulturowością, to również materiał umożliwiający analizę współczesnych zasad komunikacji.

19.30 RECEPTION

Conference dinner and concert in the Piano Rouge (address: Rynek Główny 46, 31-002 Kraków)

SEPTEMBER 20, 2013

10.00-11.00 PLENARY SESSION

Presentation of workshop organized by Europaeum.

11.00-11.15 COFFEE BREAK

11.15-13.15 PLENARY SESSION

Key-note speakers:

Prof. Idesbald Goddeeris:	The flexibility of European identitites. East-West andd North-South juxtapositions In the past and present
Prof. Konstanty Wojtaszczyk:	Wartości i interesy w procesie integracji europejskiej
Prof. Vincent Dujardin:	Belgium wrestles with its identity(ies). A test lab for Europe?

13.15-14.15 LUNCH

14.15-15.45 PANEL SESSIONS

PANEL SESSION 1: ECONOMIC POLICIES AND EURO (English)

1. **Ms. Charlotte BRETHERTON** (University of Portsmouth)

   Title: Development Policy in the European Union

   Abstract:

   Development policy provides an interesting case for any discussion of Europeanization. Claims by the European Commission that the EU is the world's largest donor of development assistance imply a high level of Europeanization in this policy area. In practice, however, EU development cooperation is fragmented and incoherent, subsuming the sometimes overlapping, sometimes incompatible efforts of 28 separate actors – the Member States and the European Commission. This paper assesses the potential for fuller Europeanization of development policy. It focuses upon the sources of incoherence and inconsistency associated with (inter alia) successive enlargements; and upon attempts, over the past decade, to promote policy coherence for development. The impact of the Lisbon Treaty will also be discussed.

2. **Dr Katarzyna KOSIOR** (Tischner European Univeristy)

   Title: Reforming the Common Agricultural Policy: where are we heading?

   Abstract:

   The Common Agricultural Policy (CAP) is one of the oldest policies of the European Union (EU). At the same time, it is one of the most difficult to reform. Poor reform track record is most often seen as the combined result of the power of the farm vote and the specific structure of decision-making mechanisms in the EU. By the end of the 1990s the European Commission (EC) formally announced a paradigm shift in agricultural policy. State-assisted paradigm has been officially replaced by the paradigm of multifunctional agriculture. The new philosophy for the CAP was badly needed given the shrinking internal legitimacy of the policy and growing external pressures to reform the CAP. However, despite formal shift, the thinking about the CAP still seemed to be framed by values and ideas of the green pool that emerged in Europe 60 years ago. Aims of the CAP, defined in the Treaty of Rome, have remained intact. Most importantly, farmers - major beneficiaries of the policy - have not experienced any serious consequences of the projected paradigm shift. The CAP is now ahead of another major reform attempt. In October 2011 the EC proposed a radical overhaul of the farm support programmes. It is however unclear whether the proposed reform package will be accepted by the Member States. The current CAP reform seems to be further complicated by the inclusion of the European Parliament (EP) into the CAP decision-making. Since the entry into

force of the Treaty of Lisbon, the EP acts in agricultural matters as co-legislator on an equal footing with the Council.
The fundamental aim of the paper is to shed light on the current round of CAP reforms. Specifically, the paper will analyse the Commission's reform proposals and the negotiations between the EC, the Council and the EP over the new CAP. In addition, it will discuss the most probable direction of the CAP evolution under the changed decision-making rules.

3. **Mr Luca LIONELLO** (Catholic University of Milan)

Title: The euro crisis challenge to European democracy

Abstract:

The outbreak of the Euro crisis has obliged member states to strengthen the European economic governance and to start a process of fiscal integration. The stability and growth pact (SGP) already provided the European Commission and the Council with the responsibility to coordinate national economic policies and monitor the application of Maastricht criteria on public debt and deficit. The Excessive Deficit Procedure anyway, depending on the political will of national governments to assure the mutual compliance with the SGP, has quickly proved quite ineffective in securing financial stability and economic coordination within the Eurozone. So, after the approval of the Euro plus pact and the Six Packs in the framework of the EU-27, a new Treaty on Fiscal Stability (Fiscal compact) has been adopted by 25 member states setting up the binding obligation to coordinate budgetary policies, to reduce public debt and deficit under the control of the European Court of Justice and to introduce a balanced-budget amendment to their national constitutions. Several member states have therefore adopted austerity measures to respect the new rules on fiscal integration under European supervision. States needing the support of the European Stability Mechanism have to agree with EU Institutions even more precise reforms to adjust their public finances. The recent process of European integration has led to a limitation of national sovereignty and a strengthening of European authority. If austerity measures can be conceptualised on the basis of the ongoing process of fiscal integration, their imposition to member states still raise, nevertheless three main issues that could undermine their legitimacy. First, it is uncertain how long the loss of national sovereignty in favour of European institutions will continue without definitely depriving member States of core competences at the base of their own "independence". Second, the new economic governance is managed by intergovernmental bodies that don't directly respond to the citizens in violation of the democratic principle affirmed both by national constitutions and European treaties. It is therefore, unlikely that member states will allow substantial loss of sovereignty in favour of EU institutions if they won't be democratised. Lastly, the adoption of austerity measures under the new rules on fiscal integration has caused the violation in many member states of social and labour rights protected by national constitutions and European primary law. The new process of fiscal integration has de facto deprived several member states of the necessary resources to guarantee social protection of their citizens.

4. **Mr Maciej SOKOŁOWSKI** (University of Warsaw)

Title: Energy cooperation in the process of European integration. A review of the latest initiatives

Abstract:

Energy in the twenty-first century is not only a 'measure' of economic development, but also its 'catalyst'. An expression of this relationship is an ability to maintain the competitiveness of the economy by ensuring adequate levels of fuel and energy prices. The increasing economy's (as well as society's) dependence on energy supply makes the 'energy security' an essential component of the 'national security'.
Due to these circumstances, an energy sector is perceived by the European Union as one of the most important. This is reflected in 'energy' and 'infrastructure' packages, but also determined by the directions of development of the European energy and climate policy.
These documents, adopted at the European level and implemented at the level of the Member States, influence on the shape of the energy situation of each Member State, and
determine the Member States' decisions in the field of energy. In the EU's assumption they lead to closer energy cooperation between Member States, and consequently to build a common, fully competitive, internal energy market.
In this context, it should be mentioned that the specificity of energy sector can contribute to the deepening of European integration, but also may impede it. On the one hand, the large-scale projects (from logistic and financial side) require an involvement of different partners (often state parties, eg. state-owned companies). In addition, linear infrastructure energy projects (eg. transmission lines, pipelines) require agreements between states, achieved the highest level of decision-making (government). On the other hand, different situation of each European country's energy sector can lead to a 'conflict of interest' between the Member State and the EU. As a result, the individual – the national (not collective – EU), activity could be performed on the international arena. These circumstances highlight the significance of the attempt to analyse the present EU Member States energy relations and their impact on the European integration. The complexity of the material causes the necessity to limit it – hence the analysis would refer to examples of the latest energy initiatives (inter alia BEMIP). In this scope, I would like to present mentioned issues in my speech. Afterwards, on this basis I would like to analyse them deeper in my article.

PANEL SESSION 2: EUROPEIZACJA (Polish)

1. **Dr Przemysław PARADOWSKI** (University of Social Sciences and Humanities)

Title: Zmieniająca się rola parlamentów państw członkowskich w UE - casus mechanizmu wczesnego ostrzegania

Abstract:

Rola parlamentów państw członkowskich zmarginalizowanych i wyłączonych z procesów decyzyjnych w latach 90. XX wieku przeszła ewolucyjne zmiany. W Traktacie z Lizbony parlamenty uzyskały dodatkowe narzędzia, jak możliwość kontroli przestrzegania zasady subsydiarności, które mogą wykorzystywać do wzmocnienia swojej roli w procesach legislacyjnych. Procedura kontroli przestrzegania zasady subsydiarności i proporcjonalności została wypracowana dla Konstytucji dla Europy i szybko zyskała miano systemu (mechanizmu) wczesnego ostrzegania. Procedura była testowana w latach 2005-2009, by wejść w życie wraz z Traktatem z Lizbony. System wczesnego ostrzegania miał wzmocnić parlamenty w Unii Europejskiej dając im, w przypadku stwierdzenia naruszenia zasady subsydiarności, narzędzie w postaci możliwości uchwalania i przesyłania do instytucji unijnych uzasadnionych opinii. Jednakże trudne do osiągnięcia pułapy umożliwiające wszczęcie procedur żółtej i pomarańczowej kartki paraliżują skuteczne działania parlamentów. Wzmocnieniu nie sprzyja również fakt, iż rozpoczęcie procedur żółtej i pomarańczowej kartki, które nakazują instytucjom UE ponowne rozpatrzenie wniosku legislacyjnego nie wiąże w żaden sposób Komisji Europejskiej. Dodać do powyższych uwag należy problemy pojawiające się w praktyce stosowania mechanizmu wczesnego ostrzegania, jak małe zaangażowanie w procedurę części parlamentów, zróżnicowane definiowanie pojęcia uzasadnionej opinii i przede wszystkim niedostateczna koordynacja działań parlamentów w celu wszczęcia tzw. procedur „kartkowych". Celem referatu jest analiza praktyki udziału parlamentów w procedurze kontroli przestrzegania zasady subsydiarności po wejściu w życie Traktatu z Lizbony. Badania pozwolą na ocenę rzeczywistej roli parlamentów w UE oraz sformułowanie wniosków na temat ich przyszłości w unijnym systemie politycznym.

2. **Dr Anna PACZEŚNIAK** (University of Wrocław)

Title: Europeizacja krajowych partii politycznych - kto kogo europeizuje i z jakim skutkiem?

Abstract:

Proces integracji europejskiej wykreował całkiem inną i nową przestrzeń polityczną niż ta, w której krajowe partie polityczne przywykły funkcjonować. Partie zajmują centralną pozycję we wszystkich demokratycznych reżimach politycznych, są obecne praktycznie na każdym poziomie krajowego procesu decyzyjnego. Stanowią przede wszystkim byty o charakterze państwowym, dlatego to właśnie poziom krajowy determinuje je programowo, ideologicznie, decyduje o strategiach i zachowaniach w przestrzeni politycznej. Pogłębiająca się integracja europejska i polityzacja samej UE sprawiają, iż partie weszły na rynek europejskich przetargów politycznych, gdzie przestały być wyłącznym dysponentem władzy publicznej, stając się jednym z wielu podmiotów usiłujących wpłynąć na treść decyzji.

Zmienia się zakres autonomii i swobody partii politycznych, modyfikacji ulegają ich klasyczne funkcje, struktury organizacyjne, wewnętrzne relacje i stosunki z otoczeniem poszerzonym o otoczenie ponadnarodowe. Struktura UE i proces decyzyjny oparte na postulacie „neutralizacji ideologii", a więc odcięcia się od realiów, w jakich toczy się rywalizacja polityczna na poziomie narodowych systemów politycznych, zmieniają charakter polityki, która coraz częściej ma charakter „techniczny", jest swoistą formą żonglowania profesjonalnymi ekspertyzami, zarówno na poziomie Unii, państwa narodowego, jak i partii politycznych.

Krajowe partie polityczne mniej lub bardziej efektywnie dostosowują się do nowego układu instytucjonalno-funkcjonalnego, co może być analizowane z perspektywy europeizacji. Jakie są mechanizmy i kierunki tego procesu? Kto i/lub co jest jego motorem? Jakie przynosi skutki dla partii, krajowego systemu partyjnego, procesu podejmowania decyzji na poziomie krajowym i unijnym? Odpowiedzi na powyższe pytania zostaną udzielone na podstawie badań empirycznych prowadzonych w polskich partiach politycznych ugruntowanych refleksją teoretyczną.

3. **Dr Beata KOSOWSKA-GĄSTOŁ** (Jagiellonian University)

Title: Integracja wertykalna wielopoziomowych struktur europejskich partii politycznych

Abstract:

Przedmiotem analizy będą struktury organizacyjne europejskich partii politycznych z punktu widzenia relacji, jakie zachodzą pomiędzy organami działającymi na szczeblu europejskim oraz krajowymi partiami politycznymi, które są członkami europartii (dystrybucja władzy pomiędzy różnymi poziomami struktur).

W analizie wzięte zostaną pod uwagę tylko te podmioty, które posiadają status „partii politycznych na poziomie europejskim" uzyskany na podstawie Rozporządzenia (WE) Nr 2004/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z 4

listopada 2003 roku w sprawie przepisów regulujących partie polityczne na poziomie europejskim oraz zasad dotyczących ich finansowania.
Wspomniane relacje określone zostaną przy użyciu wskaźnika integracji wertykalnej, która odnosi się do rozmiaru i siły formalnych i nieformalnych powiązań pomiędzy strukturami operującymi na różnych szczeblach wielopoziomowego systemu politycznego, w tym przypadku – Unii Europejskiej (szczebel europejski i krajowy).
Integracja wertykalna rozpatrywana będzie w trzech wymiarach:
1) Formalna (prawna) integracja struktur operujących na różnych poziomach (wspólne członkostwo, reprezentowanie struktur niższego szczebla w organach struktur wyższego szczebla etc.)
2) Kooperacja i koordynacja pomiędzy różnymi poziomami struktur – dzielenie zasobów i usług (personel, finanse, współpraca w zakresie organizowania kampanii i formułowania manifestów wyborczych etc.)
3) Istnienie podzielanej tożsamości, wartości i celów.
Celem analizy jest ukazanie formalnych i nieformalnych powiązań pomiędzy strukturami na szczeblu europejskim oraz krajowym (poziomu integracji wertykalnej), a także różnic, jakie występują w tym zakresie pomiędzy europartiami.

4. **Dr Dominika MIKUCKA-WÓJTOWICZ** (Jagiellonian University)

Title: Europeizacja partii oraz systemów partyjnych Serbii i Chorwacji – między rzeczywistością a życzeniami

Abstract:

Wpływ europeizacji na funkcjonowanie partii oraz systemów partyjnych – zarówno w państwach należących do Unii Europejskiej, jak i dopiero aspirujących do członkostwa w niej – nie stanowi częstego przedmiotu naukowej refleksji. Raczej jest pobocznym wątkiem badań (Ladrech 2009), a dodatkowo budzi ostre polemiki wśród naukowców. Część badaczy twierdzi, że wpływ ów jest raczej pośredni (a tym samym trudny do operacjonalizacji) (Lewis 2011), a jeśli bezpośredni to ma niezwykle ograniczony wymiar (Mair 2000). Najczęściej takie badania (dotyczące państw tzw. starej Unii; UE-15) sprowadzały się do analizy programów partyjnych pod kątem obecności w nich kwestii związanych z integracją europejską (Maršić 2001, Binnema 2003). Z kolei inni uważają, że determinował on działania aktorów politycznych na poziomie narodowym, wpływając na zmianę ich zachowań, np. wzorców rywalizacji politycznej (Vachudova 2005, Fink-Hafner 2007). Coraz częściej pojawiają się też głosy, iż europeizacja wywarła znacznie silniejszy wpływ na partie szeroko pojmowanej Europy Środkowo-Wschodniej (CEE), obejmującej też Bałkany Zachodnie (Ladrech 2008). Przyczyn takiego stanu rzeczy szuka się w powiązaniu (a czasem niemal utożsamianiu) w przypadku państw CEE procesów europeizacji i demokratyzacji. Obu w dużej mierze traktowanych jako przyjmowanie przez nie zachodnich wzorców/standardów, co ma im zapewnić stabilizację systemów politycznych czy ich poszczególnych elementów.
Przychylając się do opinii badaczy dostrzegających wpływ europeizacji na partie i systemy partyjne na poziomie narodowym, w referacie zamierzam dokonać jego analizy dla Serbii i Chorwacji; w oparciu o niemal już klasyczny paradygmat Roberta Ladrecha (Ladrech 2002). Badaniami zostaną objęte takie płaszczyzny partyjnej aktywności, jak: programy, organizacja, wzorce rywalizacji politycznej na poziomie wyborczym, relacje między partiami a rządem (rywalizacja na arenie rządowej) oraz kwestia ponadnarodowej integracji partii politycznych.

PANEL 3: UE NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ (Polish)

1. **Dr Grzegorz RONEK** (John Paul II Catholic University of Lublin)

Title: Wielka Brytania w Unii Europejskiej – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość

Abstract:

Celem artykułu jest przestawienie specyfiki członkostwa Wielkiej Brytanii w EWG i UE, stanowiska głównych sił politycznych, a także możliwych dalszych jego scenariuszy. Wielka Brytania przystępując do EWG w 1973 r. kierowała się względami czysto pragmatycznymi i instrumentalnymi. Członkostwo to nie było efektem długofalowej strategii. W obliczu kryzysu gospodarczego Brytyjczycy uznali, iż łatwiej będzie go pokonać uczestnicząc w jednym z najważniejszych bloków gospodarczych świata. Od samego początku Wielka Brytania uczestniczyła w procesach integracji europejskiej selektywnie, a jej odrębne stanowisko oznaczało dążenie do realizacji narodowych interesów, często kosztem innych państw. Od samego początku Brytyjczycy nie byli zainteresowani przekształceniem EWG/UE w wyższe formy integracji (unię gospodarczą i walutową). Należy jednak podkreślić, iż Wielka Brytania była architektem wielu inicjatyw europejskich, jak chociażby koncepcji wspólnego rynku, polityki zagranicznej i obronnej UE. Popierała także rozszerzanie UE o nowe kraje. Trzeba jednak pamiętać, iż wynikało to tylko z przesłanek czysto pragmatycznych. Kwestia europejska była zawsze istotnym elementem polityki wewnętrznej, powodując liczne spory i polemiki, a tym samym osłabiając dyscyplinę wewnątrzpartyjną. Kwestia ta była zawsze kluczową częścią kampanii wyborczych Partii Konserwatywnej i Partii Pracy. W latach 70.XX w. najbardziej dzieliła ona Partię Pracy. Od lat 80. XX w. – Partię Konserwatywną. W latach 1997-2010 politykę europejską Wielkiej Brytanii kształtowała Partia Pracy Tony'ego Blaira i Gordona Browna. Jej głównymi celami było m. in. jak najszybsze dokończenie koncepcji wspólnego rynku, rozszerzenie UE o nowe kraje, reforma Wspólnej

Polityki Rolnej. Politykę tę cechował utylitarny supranacjonalizm. Składał się on z dwu elementów: a) zewnętrznego – skuteczna dyplomacja rządowa, b) wewnętrznego – odpolitycznienie kwestii europejskiej i zwiększenie poparcia społecznego dla niej. Od 2010 r. w Wielkiej Brytanii rządzi koalicja Partii Konserwatywnej i Liberalnych Demokratów. Obecna Partia Konserwatywna jest najbardziej eurosceptyczną w swojej historii, a urzędujący premier z jej ramienia – David Cameron ma coraz większe kłopoty opozycją wewnętrzną, która domaga się m. in. referendum nt. dalszego członkostwa Wielkiej Brytanii w UE. Nie można więc całkowicie wykluczyć możliwości opuszczenia UE przez Brytyjczyków, jakkolwiek wydaje się to mało prawdopodobne. Trzeba jednak zwrócić uwagę na fakt, iż obecne relacje brytyjsko-unijne weszły w fazę niestabilności, dotychczas nie spotykaną. Bez wątpienie czynnikiem decydującym będzie dalszy rozwój wydarzeń w strefie euro i ewolucja wspólnego rynku. Jeśli ulegnie on fragmentacji i dezintegracji, najważniejszy argument dla brytyjskiego członkostwa w UE może zniknąć. Generalnie jednak większość polityków brytyjskich chciałaby wykorzystać kryzys w strefie euro, aby wymusić na UE ustępstwa (m.in. w kwestii przywrócenia narodowych kompetencji w obszarze wymiaru sprawiedliwości i prawa pracy). Bierze się także pod uwagę opcję „szwajcarską". Wielka Brytania widzi swoje miejsce poza tworzącym się rdzeniem UE skupionym wokół strefy euro, jednak nie należy spodziewać się całkowitego opuszczenia przez nią struktur unijnych, a raczej „rozluźnienia" wzajemnych relacji. Obie strony nawzajem się potrzebują I najprawdopodobniej zwyciężą względy pragmatyczne, którymi zawsze kierowali się Brytyjczycy w swojej polityce wobec Europy.

2. **Prof. Janusz HRYNIEWICZ** (University of Warsaw)

Title: Gospodarcze przesłanki światowego przywództwa USA. Diagnoza i prognoza

Abstract:

Przedmiotem artykułu jest analiza gospodarczych podstaw Pax Americana w perspektywie 10-20 lat i opis przyszłego miejsca Europy Wschodniej (Nowej Europy) w konstelacji interesów USA. Głównymi czynnikami mocy geopolitycznej są: bogactwo – całkowite i per capita, produkcja wyrobów wiodących i innowacje. Analiza pozycji różnych państw w rozwoju nowej gospodarki (gospodarki opartej na wiedzy) dowodzi, że w ciągu najbliższych 20 lat USA będą najważniejszym mocarstwem zachodniego świata. Miejsce Europy Wschodniej (Nowej Europy) w Pax Americana będzie konsekwencją ich raczej słabego powiązania a interesem narodowym USA.

3. **Dr Olga JANIKOWSKA** (Katowice School of Economics)

Title: Demokratyzacja systemu *global governance*

Abstract:

Według A.Mc Grew współczesna polityka globalna winna trafnie określana być mianem zniekształconej polityki globalnej, wynika to w z trzech podstawowych przesłanek. Po pierwsze dysproporcji sił między poszczególnymi państwami, po drugie niepisanych zasad global governance, które faworyzują interesy światowego kapitalizmu I wreszcie z technokratycznego sposobu podejmowania decyzji powodującego, iż znaczna część ludzkości cierpi wskutek pominięć w przydziale należnych dóbr.

Wielu autorów twierdzi, iż polityka globalna winna stać się bardziej demokratyczna, a zbiorowy system global governance, który tworzą państwa, instytucje międzynarodowe oraz sieci i agencje ponadnarodowe, zarówno publiczne, jak i prywatne winien przeobrażony zostać przez szereg reform. Wydaje się, iż przekształcenie global governance w stronę demokracji kosmopolitycznej winno przebiegać dychotomicznie. Z jednej strony na poziomie instytucji, sieci i agencji międzynarodowych oraz państw, i tu postulatem winna stać się podwójna demokratyzacja. Z drugiej strony winno dążyć się do budowy silnego, globalnego społeczeństwa obywatelskiego uznającego kosmopolityczne normy (co zgodne jest z założeniami kosmopolityzmu etycznego), którego głównym celem będzie osiągnięcie szeroko pojętego interesu publicznego.

Budowa mechanizmów globalnej demokracji partycypacyjnej jest procesem długotrwałym wymagającym, aby instytucje systemu global governance w swych codziennych działaniach dążyły do angażowania w proces współdecyzyjny członków społeczeństwa obywatelskiego. Z tego względu ich działania winna cechować transparentność i dobry system komunikacji, który uławiałaby przekaz informacji od ośrodków podejmujących strategiczne decyzje w stronę zainteresowanych grup interesariuszy. Kiedy te warunki zostaną spełnione, możliwe wydaje się budowanie trwałego globalnego partnerstwa międzysektorowego.

Istnieje pilna potrzeba skierowania uwagi społeczności międzynarodowej na możliwość uczestnictwa i włączania się w proces global governance. Demokratyzacja global governance w stronę demokracji kosmopolitycznej bez udziału i zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego nie jest możliwa. Determinującą rolę w tym względzie odgrywać winna Europa

16.00 CLOSING ADDRESS